

Kod przedmiotu: I1-01**Nazwa przedmiotu**

Instrument główny

Kierunek

Instrumentalistyka

Zakres

Skrzypce barokowe

Typ studiów

3-letnie studia stacjonarne/niestacjonarne I stopnia

Wymagania wstępne

- opanowanie wiedzy ogólnomuzycznej na poziomie średniej szkoły muzycznej
- umiejętność gry na skrzypcach lub altówce na poziomie absolwenta szkoły muzycznej II stopnia
- zdanie egzaminu konkursowego na studia I stopnia, kierunek – instrumentalistyka, zakres – skrzypce barokowe

Wymagania końcowe

- publiczne wykonanie recitalu dyplomowego
- napisanie pracy dyplomowej i jej obrona

Cele kształcenia

- Umiejętności: Opanowanie prawidłowej techniki gry na instrumencie, umiejętność efektywnego ćwiczenia i samodzielnej pracy, współpraca z innymi muzykami w różnorodnych rodzajach gry zespołowej, opanowanie umiejętności gry a vista, umiejętność występów publicznych.
- Wiedza: Opanowanie podstawowego repertuaru z epoki baroku a także klasycyzmu, podstawowych wiadomości z zakresu historii, budowy i konserwacji instrumentu, umiejętność korzystania ze źródeł muzycznych i teoretycznych, podstawy wiedzy pedagogicznej.
- Postawy: Umiejętność dokonania samooceny i samokrytyki, zbierania i interpretowania informacji, refleksji dotyczących zagadnień artystycznych; kreatywność myślenia i działania; umiejętność kontroli zachowań zwłaszcza w dziedzinie występów publicznych; umiejętność pracy zespołowej w różnych formacjach.

Treści programowe

1. Praca nad techniką gry na instrumencie:

- a. budowa instrumentu historycznego i smyczka historycznego;
- b. historyczny sposób trzymania instrumentu (technika chin - off) i jego wpływ na jakość dźwięku;
- c. wydobywanie poprawnego dźwięku ze strun jelitowych;
- d. historyczna technika zmian pozycji;
- e. zróżnicowane sposoby artykulacji;
- f. kontrola prędkości smyczka;
- g. kontrola prędkości i gęstości wibracji;
- h. umiejętność zróżnicowanej realizacji trylu;
- i. technika gry dwudźwiękowej, akordowej, arpeggio z kontrolowanym oparciem na dolną bądź górną nutę;
- j. intonowanie w różnych wysokościach stroju i różnorodnych temperacjach.

2. Praca nad samodzielnym warsztatem artystycznym:

- a. metody efektywnego ćwiczenia;
- b. umiejętność samodzielnej pracy;
- c. technika czytania a vista;
- d. panowanie nad stresem w warunkach koncertowych;
- e. umiejętność publicznego koncertowania.

3. Interpretacja:

- a. umiejętność dostosowania właściwego języka muzycznego do danego utworu z uwzględnieniem szkoły narodowej, stylu, zdobnictwa, retoryki muzycznej, epoki powstania;
- b. indywidualizacja własnej wypowiedzi muzycznej z zachowaniem zasad obowiązujących w danej epoce;
- c. wyszukiwanie i ocena przydatności różnych wydań nutowych;
- d. kształtowanie motywów i fraz, kształtowanie formy utworów, poczucie i organizacja czasu w muzyce, prawidłowe kontrolowanie oddechu w czasie gry.

4. Opanowanie podstawowych wiadomości teoretycznych w zakresie historycznych praktyk wykonawczych:

- a. zdobnictwo (m.in. dyminucje wczesnobarokowe, zdobnictwo swobodne w wolnych częściach utworów, improwizowane kadencje);
- b. style narodowe;
- c. praktyczna umiejętność gry w starych kluczach; d. praktyczne odczytywanie starodruków i manuskryptów.

5. Podstawą pracy w kolejnych semestrach są pozycje repertuarowe i wymagania ilościowe oraz egzaminacyjne podane w programie studiów. W uzasadnionych wypadkach dopuszcza się odchylenia od tych wymagań.

Zamierzone efekty uczenia się

Po ukończeniu studiów I st. student zakresu skrzypce barokowe:

W zakresie wiedzy:

- posiada ogólną znajomość literatury muzycznej (K_W01)
- posiada znajomość podstawowego repertuaru związanego z zakresem (K_W02)
- posiada wiedzę umożliwiającą docieranie do niezbędnych informacji (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet), ich analizowanie i interpretowanie we właściwy sposób (K_W04)
- orientuje się w piśmiennictwie dotyczącym kierunku studiów, zarówno w aspekcie historii danej dziedziny lub dyscypliny, jak też jej obecnej kondycji (dotyczy to także Internetu i e-learningu) (K_W05)
- posiada znajomość i zrozumienie podstawowych linii rozwojowych w historii muzyki oraz orientację w związanej z tymi zagadnieniami literaturze piśmienniczej (dotyczy to także Internetu i e-learningu) (K_W06)
- rozpoznaje i definiuje wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowania (K_W07)
- posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych (K_W08)
- posiada wiedzę dotyczącą muzyki współczesnej (K_W09)
- posiada orientację w zakresie problematyki związanej z technologiami stosowanymi w muzyce oraz w zakresie rozwoju technologicznego związanego ze swoim zakresem (K_W10)
- posiada podstawową wiedzę dotyczącą budowy własnego instrumentu i jego ewentualnej konserwacji, napraw, strojenia itp. (K_W11)
- posiada ogólny zakres wiedzy dotyczący marketingowych, finansowych i prawnych aspektów zawodu muzyka, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zagadnienia związane z prawem autorskim (K_W12)
- posiada podstawowe wiadomości w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność analizowania pod tym kątem wykonywanego repertuaru (K_W13)
- dysponuje podstawową wiedzą z zakresu dyscyplin pokrewnych pozwalającą na realizację zadań zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym), (K_W14)
- posiada wiedzę dotyczącą podstawowych koncepcji pedagogicznych i ich praktycznego zastosowania, dającą kwalifikacje do nauczania w swoim zakresie (K_W16)

W zakresie umiejętności:

- dysponuje umiejętnościami niezbędnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych (K_U01)
- jest świadomy sposobów wykorzystywania swej intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej (K_U02)

- wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy rodzajem stosowanej w danym dziele ekspresji artystycznej a niesionym przez niego komunikatem (K_U03)
- posiada znajomość i umiejętność wykonywania reprezentatywnego repertuaru związanego z głównym kierunkiem studiów (K_U04)
- posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów (K_U05)
- posiada umiejętność odczytania zapisu muzyki XX i XXI wieku (K_U06)
- posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy (K_U09)
- opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla danego instrumentu (intonacja, precyzja itp.), (K_U10)
- przyswoił sobie dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny (K_U11)
- poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia wykazuje umiejętność samodzielnego doskonalenia warsztatu technicznego (K_U12)
- posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrycznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów (K_U13)
- posiada umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi na temat interpretowania, tworzenia i odtwarzania muzyki oraz na temat kwestii dotyczących szeroko pojmowanych tematów ogólnohumanistycznych (K_U15)
- posiada podstawowe umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego (K_U17)
- dzięki częstym występom publicznym wykazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami z nich wynikającymi (K_U18)
- wykazuje umiejętność brania pod uwagę specyficznych wymagań publiczności i innych okoliczności towarzyszących wykonaniu (jak np. reagowania na rozmaite warunki akustyczne sal) (K_U19)
- wykazuje umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy dotyczącej podstawowych koncepcji pedagogicznych, dającą kwalifikacje do nauczania w swoim zakresie na poziomie podstawowym edukacji muzycznej (K_U20)

W zakresie kompetencji społecznych:

- umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje (K_K01)
- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K02)

- posiada umiejętność samooceny, jak też jest zdolny do budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań muzycznych, artystycznych oraz w obszarze szeroko pojmowanej kultury (K_K04)
- jest zdolny do definiowania własnych sądów i przemyśleń na tematy społeczne, naukowe i etyczne oraz umie je umiejscowić w obrębie własnej pracy artystycznej (K_K05)
- w sposób zorganizowany podchodzi do rozwiązywania problemów dotyczących szeroko pojętych prac projektowych, jak również własnych działań artystycznych (K_K08)
- w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną (K_K09)
- umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki (K_K10)
- posiada umiejętność adaptowania się do nowych, zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywania pracy zawodowej lub twórczej (K_K13)
- jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów (K_K14)
- w sposób świadomy kontroluje swoje emocje i zachowania (K_K15)

Formy kształcenia

Zajęcia prowadzone są indywidualnie, z możliwością obserwowania lekcji przez innych studentów. Metody pracy dostosowane do możliwości i umiejętności studenta obejmują: ćwiczenie elementów technicznych; sposoby znajdowania, nazywania i rozwiązywania problemów technicznych; zagadnienia wykonawcze i artystyczne. Praca odbywa się zarówno w formie wykładu (opis), jak i w formie praktycznej (prezentacja na instrumencie). Nacisk kładziony jest na samodzielną pracę studenta w domu – ćwiczenie według podanych metod i wskazówek.

Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się

Rok	I		II		III	
Semestr	1	2	3	4	5	6
Punkty ECTS	11	11	9	9	10	10
Ilość godzin w tygodniu	2	2	2	2	2	2
Rodzaj zaliczenia	ekm	ekm	ekm	ekm	ekm	zal
Legenda	zal – zaliczony; zst – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ekm – egzamin komisyjny					

Kryteria oceny

- Umiejętności techniczne i ich adekwatne użycie dla celów interpretacji.
- Opanowanie i zrozumienie tekstu muzycznego.
- Interpretacja zgodna ze stylem i epoką, osadzona w pogłębionej wiedzy dotyczącej historycznych praktyk wykonawczych.

Pracę dyplomową na kierunku instrumentalistyka (Studia I st.) tworzą:

1. Praca artystyczna – recital dyplomowy o zróżnicowanym stylistycznie programie trwającym ok. 20-30 min. – występ otwarty dla publiczności
2. Pisemna praca dyplomowa na temat zgodny z kierunkiem studiów i zaakceptowany przez Kierownika Katedry. Na ocenę pracy pisemnej składają się opinia promotora i recenzenta - praca oceniana jest pod względem:
 - zgodności treści pracy z tematem określonym w tytule,
 - układu pracy, struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez,
 - nowatorskiego ujęcia problemu,
 - doboru i wykorzystania źródeł
 - formalnej strony pracy (poprawność języka, opanowanie techniki pisanie pracy, spis treści, odsyłacze),
 - przydatności pracy do ewentualnej publikacji

Literatura podstawowa

Utwory solowe bez b.c.:

J. Schop – Preludio, N. Matteis – Preludio, T. Baltzar – Preludio, H.I.F. von Biber – Passacaglia, P. Westhoff – Suity, J.G. Pisendel – Sonata, J.S. Bach – Sonaty i partity, G.P. Telemann – Fantazje, J.H. Roman – Assaggi, G. Tartini – Sonaty, J. Wilsmayr – Partity

Kaprysy:

P. Locatelli, F. Benda, J.H. Roman, P. Nardini, F. Fiorillo, R. Kreutzer, A. Bruni, J. Stamitz, B. Campagnoli, F.A. Hoffmeister, J.G. Guillemain, P. Rode

Sonaty z b.c.:

D. Castello, G.B. Fontana, M. Uccellini, D. Gabrielli, A. Corelli, G. Pandolfi Mealli, J. Schop, J.S. Bach, H.I.F. von Biber, J. Walther, G. Tartini, A.M. Veracini, A. Vivaldi, F. Geminiani, C.P.E. Bach, F. Couperin, J.M. Leclair, J.F. Rebel, J.G. Guillemain, S. LeDuc, G.F. Haendel, G.P. Telemann, B. Viviani

Koncerty solowe:

J.S. Bach, A. Vivaldi, P. Locatelli, J.M. Leclair, G.P. Telemann, J. Haydn, J.G. Pisendel

Literatura uzupełniająca

The New Grove Dictionary of Music and Musicians, London, New York 2001 (wybrane hasła).

Die Musik in Geschichte und Gegenwart, Kassel 1994 (wybrane hasła).

D. Boyden, Dzieje gry skrzypcowej, Kraków 1980.

F. Geminiani, The art of playing on the violin, London 1751.

P. Prellieur, The modern music master, London 1731.

M. Corrette, L'ecole d'Orfee, Paris 1738.

J. J. Quantz, O zasadach gry na flecie poprzecznym, Łódź 2012 (fragmenty).

J. Tarling, Baroque string playing, London 2001.

L. Mozart, Gruntowna szkoła skrzypcowa, Poznań 2007

N. Harnoncourt, Muzyka mową dźwięków, Warszawa 1995.

N. Harnoncourt, Dialog muzyczny, Warszawa 1999.

D. Szlagowska, Muzyka baroku, Gdańsk 1998

Przedmowy i komentarze krytyczne do wydań opracowywanych utworów.

Język wykładowy

Polski, możliwość prowadzenia zajęć w innych językach: angielski

Imię i nazwisko wykładowcy

dr Paweł Miczka